

28.6.2018

Alueellistamispolitiikka ja -periaatteet 2020-luvulla –selvitys

Valtiovarainministeriö on tänään kutsunut Timo Reinan ja Anna-Kaisa Ikonen selvityshenkilöiksi selvittämään alueellistamispolitiikan ja -periaatteiden uudistamista.

Toimikausi

Selvityshenkilöhankeen toimikausi on 1.8.2018-31.1.2019.

Tausta

Valtion yksikköjen ja toimintojen sijoittamisen toimivaltaa ohjataan lailla (2002/362) ja valtioneuvoston asetuksella (567/2002). Näiden nojalla on asetettu erillinen alueellistamisen koordinaatioryhmä. Lain mukaan alueellistamisen tavoitteina on turvata valtion tehtävien tuloksellista hoitamista ja työvoiman saantia valtion tehtäviin, edistää maan tasapainoista alueellista kehitystä sekä tukea työllisyyttä maan eri osissa. Asetuksen mukaan alueellistamisen koordinaatioryhmän tehtävänä on pitää luetteloja ministeriöiden tekemistä ilmoituksista asetuksen mukaisten asioiden vireille tulosta, päättää sijoittamisselvityksen ja supistamis- tai lakkauttamissuunnitelman tekemättä jättämistä koskevan esityksen hyväksymisestä, antaa lausuntonsa sijoittamisselvitykseen valittavista sijoituspaikkavaihtoehdoista sekä sijoittamisselvityksistä ja lakkauttamis- tai supistamissuunnitelmista sekä tehdä aloitteita valtion yksikköjen ja toimintojen uudelleen sijoittamista koskevan strategian kehittämiseksi ja toteuttamiseksi. Lisäksi koordinaatioryhmän tulee pyytää määräajoin maakuntien liitoilta esitykset valtion yksikköjen ja toimintojen sijoittamisesta maakunnan alueelle. Alueellistamisprosessi on kansainvälisesti vertailtuna selkeä ja avoin. Koordinaatioryhmä on aktiivisesti pyrkinyt myös kehittämään toimintaa edelleen ja vastaamaan yhteiskunnan muutoksiin.

Alueellistamisen koordinaatioryhmän suositti helmikuussa 2017 valmistuneessa selvityksessään, että alueellistamislainsäädännön uudistamistarpeet arvioidaan mukaan lukien päätöksentekoon liittyvä prosessi sekä koordinaatioryhmän toimiala. Toimenpidesuositus liittyy valtion henkilöstön ja valtiolla tehtävän työn muutokseen sekä siihen, että maakuntauudistuksen johdosta alueellistamislainsäädännön piiriin kuuluvien henkilötyövuosien määrä edelleen pienenee vuoden 2020 alusta alkaen noin 4 500 henkilötyövuodella. Jo tätä ennen on alueellistamislainsäädännön piiriin kuuluvien henkilötyövuosien määrä eri syistä (mm. tuottavuustoimet, yliopistouudistus, yhtiöittämiset) pienentynyt vuodesta 2006 vuoteen 2017 noin 50 000 henkilöllä. Vuoden 2017 lopussa valtion henkilöstön määrä oli 71 863 henkilötyövuotta. Muutosten seurauksena ovat myös eri sektoreiden painoarvot valtionhallinnossa muuttuneet. Valtionhallinnon henkilötyövuosista turvallisuustoimintaan kohdistuu noin 40 prosenttia.

Työn tekemisen tavat ja asiakaspalvelun käytännöt ovat yhteiskunnassa ja valtiolla muuttuneet ja muuttumassa edelleen erityisesti digitalisaation, robotisaation, tekoälyn ja etäyhteyksien kehittymisen myötä. Muutos mahdollistaa paikkariippumattoman ja monipaikkaisen työskentelyn ja muuttaa virastojen toiminnan sijoittamisen merkitystä niin toiminnan tuloksellisuuden ja turvaamisen, henkilöstön kuin asiakkaiden ja sidosryhmien kannalta.

Toimenpidesuosituksen mukaisesti valtiovarainministeriö on tänään asettanut selvityshenkilöhankkeen selvittämään alueellistamispolitiikan ja -periaatteiden uudistamista.

Tavoitteet ja tehtävät

Selvityshenkilöiden tavoitteena on tehdä ehdotuksia alueellistamisen toimintatapojen ja lainsäädännön uudistamiseksi huomioiden valtion budjettitalouden puitteissa tehtävän työn 2010-luvulla toteutuneet ja ennakoitavissa olevat kehityssuunnat, johtaminen, digitalisaatio, paikkariippumattoman ja monipaikkaisen työn mahdollisuudet sekä perustettavat uudet maakunnat.

Selvityshenkilöiden ehdotus perusteluineen ja arviointineen tulee laatia raportin muotoon, joka luovutetaan kunta- ja uudistusministerille 31.1.2019 mennessä.

Organisointi

Selvityshenkilöiksi kutsutaan Kuntaliiton varatoimitusjohtaja Timo Reina ja kokoomuksen ministeriryhmän valtiosihteeri Anna-Kaisa Ikonen.

Selvityshenkilöiden työn tueksi asetetaan ministeriön virkamiehistä koostuva sihteeristö. Selvityshenkilöt voivat kuulla työssään tarpeellisiksi katsomiaan asiantuntijoita. Selvityshenkilöt kuulevat työssään alueellistamisen koordinaatioryhmää.

Kustannukset ja rahoitus

Selvityshenkilöiden työstä aiheutuvat kustannukset maksetaan momentilta 28.01.01.

Kunta- ja uudistusministeri

Anu Vehviläinen

Finanssineuvos

Anu Nousiainen

Jakelu

Timo Reina
Anna-Kaisa Ikonen

Tiedoksi

Alueellistamisen koordinaatioryhmä